

?li?kiler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?li?kiler Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23275>

Özet

İlişkiler Ölçeği (İÖA), yetişkin bireylerin romantik ilişkiler bağlamındaki bağlanma stillerini değerlendirmek amacıyla Türk kültürüne uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Ölçek, Bilişsel Bağlanma Teorisi çerçevesinde tanımlanan güvenli, kaygılı ve kaçınan bağlanma eğilimlerini ölçmeyi hedefler. Sümer ve Güngör (1999) tarafından gerçekleştirilen bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türk örnekleminde geçerlik ve güvenilirliğini detaylıca incelemiştir.

Uyarlama, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerini koruyarak, yetişkin bağlanma stillerinin Türk popülasyonu üzerindeki dağılımı ve kültürel farklılıkların araştırılmasına sunmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

İlişkiler Ölçeği, İÖA, Yetişkin Bağlanma Stilleri, Bağlanma Teorisi, Güvenli Bağlanma, Kaygılı Bağlanma, Psikometri, Uyarlama.

Yazarlar

Nebi Sümer, D. Güngör.

Amaç

İlişkiler Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin yakın ilişkilerde sergilediği yetişkin bağlanma stillerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle romantik ilişkilerdeki bireysel farklılıklar, ilişki dinamiklerini ve bağlanma örüntülerini tespit ederek, psikoloji ve sosyoloji alanındaki akademik araştırmalara veri sağlamaya amaçlanmaktadır.

Uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk yetişkin örneklemindeki uygunluğunu değerlendirmiş ve elde edilen sonuçlar uluslararası çalışmalarla karşılaştırılarak kültürler arası bir bakış açısı sunmaya hedeflemiştir.

Yapı

İlişkiler Ölçeği (İÖA), Bağlanma Teorisi (Attachment Theory) çerçevesinde tanımlanan temel bağlanma stillerini (Güvenli, Saplantılı, Kaçınan/Kaygılı) ölçen alt boyutlardan oluşmaktadır. Bu yapı, bireyin benlik (self) modelini ve diğerkileri (partner) modelini içeren iki temel boyut üzerine kuruludur.

Ölçek maddeleri, bireylerin yakın ilişkilerde arayışları, duygusal düzenleme becerileri, terk edilme korkusu ve ilişkilerdeki özerklik ihtiyacı gibi bağlanma sistemi aktivasyonunu yansıtan ana temalar

de?erlendirir. Ölçek, bireyin kendisini ve partnerini nas?l alg?lad???n? yans?tan ifadeler arac?l???yla ba?lanma stiline niteli?ini belirler.

Geçerlik

?li?kiler Ölçe?i'nin (?ÖA) geçerlik çal???malar?, özellikle di?er ba?lanma ölçütleri (?li?ki Anketleri - ?A gibi) ile olan ili?kisi ba?lam?nda incelenmi?tir. Bu analizler, e? zamanl? geçerli?i desteklemek amac?yla farkl? yöntemle ölçülen ayn? ba?lanma stilleri aras?ndaki k?smi korelasyonlar üzerinden yürütülmü?tür.

Elde edilen geçerlik bulgular?na göre, farkl? yöntemle ölçülen ba?lanma stilleri aras?ndaki k?smi korelasyonlar **.49 ile .61** aras?nda de?i?mektedir. En yüksek k?smi korelasyon, ?A ve ?ÖA'nün **güvenli ba?lanma** altölçekleri aras?nda gözlenmi?tir ($r = .61, p < .001$). En dü?ük k?smi korelasyon ise **kay?ts?z ba?lanma** altölçekleri aras?nda rapor edilmi?tir ($r = .49, p < .001$). Bu sonuçlar, ?ÖA'n?n ba?lanma stillerini tutarl? ve geçerli bir ?ekilde yans?tt???n? göstermektedir.

Güvenirlik

?li?kiler Ölçe?i (?ÖA) altölçeklerinin güvenilirli?i, iç tutarl?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) kullan?larak de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?k, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösteren önemli bir psikometrik göstergedir.

Yap?lan analizler sonucunda, ?ÖA'n?n altölçeklerine ait iç tutarl?k katsay?lar? (alfa de?erleri) **.27 ile .61** aras?nda de?i?mektedir. Bu de?erler, baz? alt ölçeklerde ideal kabul edilen alfa düzeylerinin alt?nda kalmakla birlikte, özellikle sosyal bilimlerdeki k?sa ölçekler için kabul edilebilir s?n?rlar içinde de?erlendirilmi?tir. Dü?ük katsay?lar, kültürel adaptasyonun veya alt ölçeklerin madde say?s?n?n etkile?imini yans?tabilir.

Faktör Analizi

?li?kiler Ölçe?i'nin Türk örnekleme üzerindeki uyarlama çal???mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla faktör analizinin kullan?ld??? varsay?lmaktadır. Yeti?kin ba?lanma literatüründe yayg?n olarak benimsenen iki boyutlu (kayg? ve kaç?nma) veya dört kategorili (güvenli, kayg?l?, kaç?ngan, korkulu) yap?n?n Türk kültüründe de temsil edilip edilmedi?i faktör yükleri ve faktör ayr???m? ile test edilmi?tir.

Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in kuramsal olarak beklenen alt boyutlar? ne ölçüde temsil etti?ini gösterir. Geçerlik bölümünde belirtilen ba?lanma stilleri aras?ndaki anlaml? k?smi korelasyonlar, ölçek alt boyutlar?n?n hem birbirinden ayr???t???n? hem de teorik olarak ili?kili oldu?u yap?larda tutarl?k sergiledi?ini i?aret etmektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Language Available: Türkçe

Population Group: Yetişkinler

Age Group: Yetişkinlik dönemi (Genellikle 18 yaşı ve üzeri)

Population Details: Türk Örnekleme (Ölçek, Türkiye'de yaşayan yetişkinler üzerinde psikometrik olarak değerlendirilmiştir.)

Test Methodology: Ölçek, 7'li Likert derecelendirme sistemi kullanılarak yanıtlanmaktadır. Yanıt seçenekleri şu şekildedir: **(1 = beni hiç tanımlamıyor, 7 = beni tamamlıyor)**.

Anahtar Kelimeler

Yetişkin Bağılanması, İlişki Dinamikleri, Güvenirlilik Katsayısı, Alfa Değeri, Geçerlik, Kısmi Korelasyon, İç Tutarlılık.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değil.

Affiliation Email addresses: nsumer@metu.edu.tr

Correspondence Address: Nebi Sümer (Sorumlu Yazar), Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Psikoloji Bölümü.

Özinler, Ücret ve Test Yılı

İlişkiler Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ve psikometrik değerlendirmesi **1999** yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik veya ticari amaçla kullanılması için sorumlu yazar Prof. Dr. Nebi Sümer ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi: nsumer@metu.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [iliskiler-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Sümer, N. ve Güngör, D. (1999). Yeti?kin ba?lanma stillerinin Türk örneklemini üzerinde psikometrik de?erlendirmesi ve kültürler aras? bir kar??la?tırma. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14 (43), 71-106. (Makalenin tam metnine buradan ulaşılabilir: nebisumer.com)

?li?kiler Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??tır. Maddeler, ilgili akademik yay?ndan (Sümer & Güngör, 1999) temin edilmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM